Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА · SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 190. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го ЖОВТНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 4, 1984 No. 190. VOL. XC.

ВІДБУЛАСЯ НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ СФУЛТ

Дітройт (Д-р П. Джуль). — Перший Науковий З'їзд Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ) відбувся при співпраці Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА) 12-15-го вересня ц.р. в Мюнхені, Західня Німеччина. Тому, що багато учасників бажало взяти участь у похороні Блаженнішого Патріярха Йосифа, змінено вже в останній хвилині дату відкриття з'їзду на 10-го вересня у приміщеннях Українського Вільного Університету (УВУ).

З'їзд офіційно відкрив голова СФУЛТ д-р Ахіль Хрептовський, а привітальне слово від УВУ сказав проф. д-р Володимир Янів, ректор цієї установи. Від громадянства Мюнхену привітав учасників з'їзду голова Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині (ЦПУЕН) мгр Андрій Мельник. Від українських лікарів Західньої Німеччини промовляв д-р Володимир М'ялковський, який також був господарем з'їзду.

Урочистою точкою відкриття було наділення почесним докторатом УВУ д-ра Романа Осінчука, основника і почесного голови СФУЛТ. Д-р Р. Осінчук виголосив інавґураційну доповідь на тему: „Роля українського лікаря в громаді".

Крім особистих привітань, наспіли також письмові привіти для з'їзду від таких установ: Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Українське Лікарське Товариство в Австралії, Світове Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів, Наукове Товариство ім. Шевченка і Фундація УВУ.

У цьому з'їзді брали участь українські лікарі з багатьох країн світу: із ЗСА, Канади, Західньої Німеччини, Швайцарії, Австрії, Польщі, Швеції, Норвегії, Австралії і Арґентини.

Наукову конференцію почав у четвер, 13-го вересня, модератор д-р А. Хрептовський. Другого дня з'їзду модератором був д-р Степан Дудяк, а третього — д-р В. М'ялковський.

Доповіді на з'їзді виголосили: д-р Марія Фішер - Слиж — „Бронхіяльна астма у дітей", д-р Дарія Сімків — „Хлямідіяльні інфекції статево-сечових шляхів" д-р С. Дудяк — „Захворювання суглобів викликані соляними кристалами", д-р Василь Селезінка — „Очні прояви системних хворіб", д-р Богдан Околот — „Історія і розвиток індустріяльної медицини в Швеції", д-р Марія Стефанишин — „Пухлини та інфекції очної ямки", д-р Павло Джуль — „Гомопластика у відновлений хірургії середнього вуха", д-р Юрій Грицеляк — „Довгореченцевий внутрішньовенний підхід до хемічного лікування", д-р В. Селезінка — „Що нового в офтальмології?", д-р Андрій Батрух — „Світла і тіні соціяльної медицини в Польщі", д-р Юрій Грицеляк — „Видалення жовчевих каменів", д-р П. Джуль — „Види тканинних пересадок і алопластичних матеріялів, використовуваних у відновній хірургії голови і шиї", д-р Д. Сімків — „Застосування лазера в урології", д-р В. Селезінка — „Очні прояви цукрової хвороби", д-р Андрій Мельник — „Соціяльна медицина в Совєтській Україні", д-р Степан Зощук — „Який харч — таке здоров'я".

У програмі з'їзду був також концерт відомої піяністки Юліяни Осінчук. Концерт відбувся 13-го вересня в міській галерії Лембахгавз. З уваги на жалобу по смерти Блаженнішого Патріярха Йосифа, програма концерту складалася тільки з клясичної музики.

У п'ятницю, 14-го вересня, в бальовій залі готелю Голідей Інн відбулася товариська зустріч учасників з'їзду. Присутніх привітав господар з'їзду д-р В. М'ялковський. У мистецькій програмі вечора виступили Неоніля і д-р Евген Стецькови, виконуючи рецитацію поеми Івана Франка „Іван Вишенський".

Організаційна й наукова вартість Першого Наукового З'їзду СФУЛТ була тим більша, що він дав нагоду зустрітися українським лікарям, які живуть у багатьох країнах у різних суспільних і політичних умовинах. Обмін думок та інформацій був дуже живий і багатий та надзвичайно корисний для всіх учасників.

З подивом та гордістю треба сказати, що українські лікарі в численних країнах займають високі становища у приватних або державних медичних установах та втішаються скрізь

(Закінчення на ст. 4)

Шулц не передбачає швидкого відтягнення ізраїльських військ

Ню Йорк.— Промовляючи тут 1-го жовтня на обіді в Плаза готелі при Об'єднаних Націях, влаштованому Радою співпраці країн Перської затоки, державний секретар Джордж П. Шулц говорив про наслідки місії до Ізраїля асистента державного секретаря Ричарда Мирфі минулого тижня.

Дж. Шулц сказав, що місія ця не принесла вистачаючого прогресу для посередництва ЗСА поміж Ізраїлем з одного боку та Сирією і Ливаном з другого.

„Ми маємо пройти ще довгий шлях перед тим, як Ізраїль погодиться відтягнути свої війська з південного Ливану", — сказав державний секретар. Не дивлячись на те, що появилися пресові повідомлення в ліванських часописах про американський плян для переговорів з метою погодження Ізраїля на відтягнення з Ливану військ, Дж. Шулц сказав, що після зустрічі з Р. Мирфі він стверджує, що до вироблення пляну та згоди Ізраїля пройде ще довгий час. Це ж саме підтвердив речник Державного департаменту Ален Ромберґ, який сказав, що Мирфі не діяв у своїй місії в Ізраїлі, як посередник від американського Уряду, ані не запропонував конкретного пляну та що Адміністрація президента Р. Реґена недвозначно заявила зацікавленим сторонам, що без попереднього їх погодження американський Уряд таку ролю на себе не візьме. У приватних розмовах, як твердять високі урядовці, що не бажали бути названими, державний секретар висловив застереження до того, щоб ЗСА знову були втягнені в ролю посередника на Близькому Сході.

Після обіду в Плаза готелі, на якому були присутні представники Савдійської Арабії, Кувейту, Оману й ряду інших країн Перської затоки, державний секретар нараджувався з принцем Саудом, савдійським міністром закордонних справ, та з міністром закордонних справ Ізраїля Їцаком Шаміром. Він зустрівся також і з іракським міністром закордонних справ Тарікж Азізом.

Здано до друку монографію про Гетьмана Дорошенка

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук у ЗСА повідомляє, що вже здано до друку монографію видатного українського історика, першого президента УВАН Дмитра Дорошенка „Гетьман Петро Дорошенко (Огляд його життя й політичної діяльности)". Редактором є проф. Василь Омельченко.

Ця монументальна монографія опрацьована на основі майже невідомих джерел з приватних польських архівів, що в останній війні загинули. В ній докладно вивчена, досліджена і з'ясована вся національно-державницька політика Гетьмана Петра Дорошенка, що в часи руїни намагався вибороти Україні незалежність, і його особиста трагедія і смерть у московській неволі.

Книжка матиме приблизно 550 ст. друку, буде в твердій оправі. Тепер Академія оголошує передплату на монографію Д. Дорошенка з метою зібрати дальші фонди на друк.

Ціна книжки за попередньою передплатою 30 дол. з пересилкою. Ціна в продажу буде 35 дол. Замовлення з зазначенням своєї точної адреси і грошові перекази слід надсилати на адресу Академії: The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S. Inc. 206 West 100th St. New York, N.Y. 10025.

М. Левицький матиме виставку творів в Чикаґо

Чикаґо (О.Г.Ґ.).— В днях від п'ятниці до неділі 12-14-го жовтня ц.р. тут відбудеться виставка картин маестра Мирона Левицького під патронатом 6-го Відділу Союзу Українок Америки.

Відомий як модерний маляр і графік, маестро Лев (Левицького псевдо ще у передвоєнному Львові) цього року обходить своє 70-річчя. Він був учнем Олекси Новаківського у Львові, а пізніше Краківської Академії Малярства. Картини Лева вже багато разів були виставлені в престижевих ґалеріях Канади, ЗСА та Европи.

Маляр-критик Святослав Гординський ось так описує працю Мирона Левицького: „...Зовсім модерний мистець, ... водночас в його малярстві почувається щось із великих стилів минулого... з його ритмом пливкої лінії, світлим кольором, і передусім, тонким упрощенням форм".

М. Левицький відомий із стилізованих форм, в яких лінія і кольорит є суттю його гармонійних композицій. Його виставки в Европі в ранніх 1960-их роках викликали захоплення критиків паризьких журналів та газет. Інші виставки праць Лева мали подібні успіхи.

Тематика Левицького різнородна. В його олійних картинах та в графіці є, між іншими темами, історичні, релігійні, орієнтальні, мітологічні. Ілюстрації Лева вже широко знані із численних діточих книжок та видань, як наприклад, журнал „Веселка".

Чикаґська виставка М. Левицького відбуватиметься у Домі Сеньйора, при 2355 Вест Чикаґо авеню до 14-го жовтня. Відкриття виставки буде в п'ятницю, 12-го жовтня, о год. 7-ій вечора. Це буде перша виставка цього видатного мистця в Чикаґо.

Слово про мистця виголосить відома мисткиня-керамістка Олександра Кочман.

ЮРІЙ БАДЗЬО: СОВЄТСЬКА ВЛАДА НЕСЕ ПОВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ГОЛОД В УКРАЇНІ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Шляхами самвидаву на Захід дійшли заяви українського політв'язня, відомого історика й дослідника Юрія Бадзя звернені до президій Верховної Ради УССР і СССР. Найновіша заява з січня 1983 року відноситься до справи вшанування в Україні жертв голоду 1932-33 років. Інші заяви з 1982 року відносяться до національного питання в СССР.

Подібну заяву у справі голоду вислав Президії Верховної Ради УССР також Василь Стрільців, член Української Гельсінкської Групи, який разом з Ю. Бадзьом відбуває свій реченець ув'язнення в мордовському концтаборі в селі Барашево. Восьмого травня 1983 року Ю. Бадзьо і В. Стрільців провели одноденну голодівку в пам'ять жертв голоду 1932-33 років.

Разом з заявами Ю. Бадзя на Захід дійшли докладніші інформації про члена УГГ В. Стрільцева: в жовтні 1981 року, напередодні свого звільнення, він був заарештований в концтаборі на Полтавщині, а у квітні 1982 року засуджений на 6 років ув'язнення під закидом „антирадянської агітації і пропаганди". Відтоді дотепер не було жадної вістки про В. Стрільцева. Щойно тепер стало відомо, що він відбуває ув'язнення у концтаборі в селі Барашево у Мордовській АССР.

Автор заяв Юрій В. Бадзьо був заарештований 23-го квітня 1979 року і засуджений 22-го грудня того ж року на 7 років ув'язнення і 5 років заслання. Йому інкримінували авторство великого твору „Право жити".

Нижче публікуємо повний текст заяви Ю. Бадзя у справі вшанування жертв голоду 1932-33 років.

„Голові Президії Верховної Ради УРСР
Олексію Федосійовичу Ватченку

Враховуючи існуюче до сьогодні офіційне відношення до нижчеподаної події, уважаю своїм громадянським обов'язком пригадати Вам і у Вашій особі всьому політичному керівництву Республіки, що весною цього року сповниться півстоліття від того часу, як наш народ пережив чи не найстрашнішу трагедію у своїй новітній історії — голод 1933 року. Є переконання, що у висліді голоду загинуло 6-8 мільйонів українців. Кажу „є переконання", тому що у радянській літературі, як науковій, так і публіцистичній, даних про це немає. Більше того, у нашому суспільному житті цю маштабну історичну подію оточено глухою мовчанкою вже півстоліття; на неї накладено політичне табу. Це у вищій степені аморально і потворно — забувати невинно загинувших, убивати в народі пам'ять про пережите, забирати з історії народного побуту цілі сторінки.

Безсумнівно, голод 1933 року на Україні має виразне політичне забарвлення. І саме тому державна влада не може мовчати. В противному разі вона бере на себе повну політичну відповідальність за події. Звернемо увагу, що для „відсекречування" голоду 1933 року політична логіка формально не є перешкодженою, бо ж сталінізм — справжній виновник трагедії — офіційно засуджений.

Закликаю Президію ВР УРСР перейнятися моральним обов'язком ушанувати накінець, вперше за півстоліття, пам'ять мільйонів, які загинули трагічно, невинних людей. Пропоную прийняти постанову на державному рівні: весною, наприклад, в березні, в пам'ять жертв голоду провести Всеукраїнський вечір жалоби; один день в місяці, наприклад, третю неділю березня, проголосити Днем національної жалоби і відзначати щорічно; спорудити пам'ятник у сільській місцевості, яка найбільше потерпіла від голоду; забезпечити наукове дослідження, гідної також високого мистецького втілення. Публічне відзначення трагедії 1933 року означало б не лише виявлення морального почуття, але й політичного розуму. Воно означало б, що сучасне керівництво Республіки дійсно відмежовується від політики сталінізму і несе відповідальність перед українським народом за його історичну пам'ять, а також і за надійно-стійкі опори нашого майбутнього.

22 січня 1983 року.

Бадзьо Юрій Васильович
Мордовія, п/табір."

КНР ВІДСВЯТКУВАЛА 35-РІЧЧЯ ПОКАЗОМ СИЛИ

Пекін. — Китайська Народна Республіка святкувала у понеділок, 1-го жовтня ц.р., 35-річчя перебрання влади на китайському материку у 1949 році.

Центром уваги на святкуванні був незвичайний, перший цього роду, показ арсеналу сучасних ракет. Китайський лідер Денґ Шіяопінґ, промовляючи на цій річній параді, закликав до військової готовности і до мирного воз'єднання з Тайваном, острівною державою, якою керує націоналістичний уряд.

Останній показ військової сили Китайської Республіки відбувся чверть сторіччя тому під час річної паради в Пекіні, коли Китай ще не мав у своєму розпорядженні модерних ракет.

В цьогорічній параді продемонстровано міжконтинентальні ракети, спроможні випускати нуклеарні бойові головки, ракети устатковані на підводних човнах та великі гармати з самодвигунами. Крім військового показу під час паради проїжджали численні прикрашені вози, танцюристи пописувалися народними танцями, маршували китайські олімпійські атлети та шкільна дітвора. Випущено 40,000 бальонів і 10,000 голубів, що спостерігали 500,000 людей.

Західні дипломати ствердили, що цьогорічне святкування було найбільшим із усіх, що будь-коли відбувалися у Китаї та що було воно недвозначним наміром злеґалізувати прагматичну політику Денґа, який разом з іншими членами його уряду приглядалися параді з балькону будівлі, що носить назву „Ворота райського миру", де у свій часу, в 1949 році, Мао Зедонґ проголосив постання комуністичного Китаю.

Після інспекції 6,000 військових з'єднань китайський лідер виголосив 12-хвилинну промову, наголошуючи, що „в теперішній серйозно погіршуваній міжнародній ситуації ми мусимо зміцнити свою національну оборону" та закликаючи всіх вояків і командирів військ бути на постійному поготівлі, систематично вдосконалювати їх військові і політичні здібності та постійно набувати знання і вправність у сучасних засобах війни.

Коментуючи як показ військової сили, так і промову Денґа, західні кореспонденти заявили, що, на їх думку, мілітарний характер паради не означає звороту Китаю до посиленої мілітарої політики, а радше мав на меті підняти мораль війська, яке в процесі модернізації країни не займало провідне місце. Цю думку підсилив урядовий представник китайського департаменту пропаґанди, який заявив, що військовий показ був оборонного, а не войовничого характеру.

З'їзд колишніх жителів Перемиської землі просить Папу відновити українське католицьке єпископство з осідком в Перемишлі

Союзівка (І.Я.Х.). — Біля 250 жителів Перемишля і Перемиської землі, з яких біля 90 відсотків це абсольвенти жіночої і чоловічої гімназій Перемишля, звернулися до Папи Івана Павла II з проханням допомогти відновити українське католицьке єпископство з осідком в Перемишлі. Зібрані абсольвенти — це сьогодні майже всі професіоналісти лікарі, дентисти, інженери, професори відбули змістовний і продуктивний з'їзд тут в суботу і неділю, 29-30-го вересня ц.р.

В програмі з'їзду були доповіді, спомини, мистецька частина, вкінці Служба Божа і Панахида в місцевій католицькій церкві, яку відправили п'ять католицьких та один православний священики, всі абсольvenти перемиських середніх шкіл. Серед присутніх учасників були люди з цілої Америки, Канади, а навіть один з Европи.

Український Перемишль та його околиця видали зі себе сотки провідних учасників українських Визвольних Змагань, починаючи від Січових Стрільців, серед яких одне із провідних місць займає ред. Евген Зиблікевич і провідний член Української Головної Визвольної Ради — д-р Мирослав Прокоп, які були присутні на з'їзді, старшини й бійці УПА, учасники з рядів І-ої Дивізії Української Національної Армії та поважне число колишніх учасників українського революційного підпілля, які вистелили свій життьовий шлях важкою боротьбою за українську державність, на усіх можливих полях боїв, чи то у Визвольних Змаганнях, чи в часі Першої світової війни, чи в часі Другої чи і по Другій світовій війні.

Під час відправи Служби Божої.

Одним із цікавих моментів, був виступ Галини Змієнко, дочки колишнього старшини Української Армії зі „старої еміґрації", яка була ученицею української жіночої гімназії з Перемишля і яка між іншим сказала: „Сьогодні, з перспективи років, приємно згадуємо ці шкільні роки молодости, в яких кувались наші характери, наша національна свідомість.

„І ось в 1978 році мені довелося побувати в Перемишлі. Я їхала поспішним поїздом Варшава-Перемишль. Цією самою дорогою, що їздила багато-багато разів протягом тих всіх шкільних років — з Різдвяних свят, Великодніх і з літніх вакацій. Я все їхала з дому до школи. Цим разом я мала цілком інше почуття. Я мала враження, що я їду

(Закінчення на ст. 4)

В АМЕРИЦІ

НАДМІРНЕ ЗГУЩЕННЯ летунського руху в Америці викликало затурбування серед управи Крайової транспортаційної ради безпеки, спонукуючи до розслідувань останніх дев'ять рискованих сутичок, включно із катастрофою малого літака. Речник цієї Ради сказав, що, правдоподібно, треба буде застосувати обмеження летунського руху.

ДІЮЧИ ЗА НОВИМ ДОГОВОРОМ, затвердженим Сенатом ЗСА 3-го липня, про дозвіл передання злочинців італійським властям Департамент справедливости видав приказ заарештувати 28 американців і італійців у зв'язку із великою антимафіозною облавою — найбільшою від Другої світової війни, — яка 30-го вересня ц.р. закінчилась схопленням 12-ти головних вожаків організованого злочинного руху сицилійської мафії, арештуваннями злочинців і викриттям 366 осіб, заанґажованих у міжнародній мультибільйоновій торгівлі героїною, як і причасних у вбивствах, торгівлі наркотиками і бандитизмі. Із цих 28-ох злочинців, чотирьох вже заарештовано, — ствердив Рудолф В. Джуліяні, американський прокуратор для південного району Ню Йорку, а 16 осіб — із Бруклину, Нюарку, Іллиной, Мишиґену і Висконсину-вже заанґажовано заарештувати після переслухання в суді — можливо в всіх їх очікує видалення із Америки до Італії.

ДОСЛІДНИКИ В МЕДИЧНІЙ ділянці дійшли до нових спостережень і повідомляють про великий проґрес в боротьбі проти головного ворога людства — старіння. Специялісти кажуть, що вже сьогодні можна помітити значний проґрес у продовженні віку. Вони передбачають, що в наступному сторіччі американські жінки — пересічно доживатимуть до 90-го року життя, а чоловіки дещо коротше. Зокрема, — як можна сподіватися сьогодні, — із різними новими винаходами зменшаться випадки смерти на удар серця, вилив крови чи від недуги рака. Експерти вважають, що недовго вже і сьогоднішня межа, коли є рідкісні випадки, що людина доживає до 115-ти років — пошириться до 140 років. На думку дослідників, це може статися лише тоді, коли люди відмовляться від модерного достатку, де існує пересит в їжі, а перейдуть на обмеження в харчуванні та змінять спосіб життя. А це, — твердять дослідники медицини, — приведе до більшої вітальности і енергії, що продовжить життя.

У СВІТІ

В СХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ 27-го червня прийшли до місії Західньої Німеччини 38-річний Бернд Шнаппауф, його дружина і двоє їхніх дітей. Після того, як вони довідалися, що місія не дає притулку політичним втікачам, вони звернулися до американської амбасади, прохаючи азилю, який їм було відмовлено. Не дивлячись на те, що батько цієї родини намагався вмовити американських дипломатів дати їм азиль, погрожуючи скінчити життя самогубством, — розповідає німецький часопис „Дер Шпіґель" з 30-го вересня, — їх силою виставили за двері амбасади. На вулиці всю родину негайно заарештувала східньоберлінська поліція. „Дер Шпіґель" оповідає, що Шнаппауф і його дружина вже були затримані поліцією 11 днів тому й засуджені східньонімецьким судом на 18 місяців в'язниці, а дітей суд віддав їхнім бабуні й дідові. Їх обвинувачено в „заподіянні шкоди інтересам держави й суспільства". Речник американської амбасади відмовився коментувати цю подію, „в своїй суті довірочну", за його словами.

АФГАНСЬКІ ПОВСТАНЦІ, що мають свою базу в Пакістані, запропонували 30-го вересня ц.р. звільнити неназвану кількість совєтських військовополонених, якщо Москва погодиться звільнити з „внутрішнього вигнання" російського дисидента Андрея Сахарова. Повстанці, відомі під назвою „ісламські бійці", заявили, що роблять вони це із признання за вклад А. Сахарова в науку і його змагання за права людини, засудження совєтської інвазії в Афганістані в 1979 році та „за його постійну критику совєтського імперіялістичного тиранського режиму". Будуть звільнені ті полонені, заявили ісламські партизани, які погодяться повернутися до Совєтського Союзу, якщо Москва офіційно проголосить про звільнення Сахарова і його дружини.

ПЕРЕГОВОРИ ПОМІЖ ЗСА і Нікараґуа щодо безпеки в районі Центральної Америки застрягли на мертвій точці, хоч раніше обидва уряди погодились в принципі на прийняття пропонованого членами групи Контадора — Мехіко, Колюмбія, Венесуеля і Панама — договору. Державний департамент ЗСА настоює на деяких уточненнях договору, на що не годиться хунта сандіністів Нікараґуа. Вміжчасі, з Нікараґуа надійшли вістки, що правляча хунта хоче відкласти заплановані на 4-го листопада вибори в Нікараґуа. Це робиться буцімто з метою дальших переговорів з лідерами опозиції і „поширення репрезентативної бази" на всі прошарки населення Нікараґуа. Західні аналітики твердять, що сандіністи спрепарували процес виборів так, щоб перемогти в них і закріпити владу комуністів.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II гостро скритикував соціялістичний уряд середземноморського острова Мальта за те, що він примусив римо-католицькі церкви закрити всі католицькі школи. Промовляючи до прочан на площі св. Петра в Римі 30-го вересня, Папа сказав, що католики мають основні права свободи релігії і свободу її виявлення. Він згадав про атаку 200 портових робітників, озброєних ціпами й залізними патиками на церкву і конфіскування урядом 75 церков і їх дібр. Папа сказав, що з Мальти приходять все нові відомості про нетолерантність і насильства, спрямовані на Церкву й на католицького архиєпископа.

ЛЄХ ВАЛЕНСА Й ІНШІ провідники забороненої в Польщі вільної робітничої спілки „Солідарність" були присутні 30-го вересня на Службі Божій в намірені польських робітників і прочан. На Ясній Горі Манастиря зібралися, крім Валенси, інші активісти „Солідарности" з Варшави, Ґданська, Катовіц, Лодзі й майже всіх великих міст Польщі. Більшість з них — це члени президії „Солідарности", звільнені з ув'язнення проголошеною в липні 1984 року урядом амнестією. В загальному було приблизно 5,000 прочан. Валенса відмовився від інтерв'ю із західніми репортерами, присутніми у манастирі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ще одно „нєт"

Президент Реґен виголосив 24-го вересня ц.р. на Генеральній Асамблеї ОН надзвичайно примирливу супроти СССР промову, свідомо виминаючи все, що могло б вразити кремлівських володарів, хоч би воно було на 100 відсотків правдиве. Він запрошував до двосторонніх переговорів про всі справи, які цікавлять обидві суперпотуги, зокрема, та особливо про редукцію існуючого збройного арсеналу. Можна було вичитати у пресі, що Ґромико просив генерального секретаря ОН, щоб той відклав його, Ґромика, виступ на два дні, щоб могти краще перестудіювати промову Реґена, дарма що він слухав її і добре розумів, володіючи англійською мовою. Коли ж Ґромико „перестудіював" промову Реґена і сам виступив на Генеральній Асамблеї, то повівся діяметрально інакше, як американський Президент. Поперше, хоч, як сказано, добре знає англійську мову, демонстраційно промовляв по-російськи. Коли виступ Реґена був джентлменський, виступ Ґромика був грубий, лайливий і напасливий. На запрошення Президента до переговорів на найвищому, середньому чи нижчому рівнях, зокрема на періодичних розмовах міністрів закордонних справ, Ґромико мав одну відповідь: „Ми хочемо бачити діла, а не слухати слів".

Це було ще одно привичне і наче вже традиційне совєтське „нєт", яке повторяється безліч разів ще від 1946 року, зараз після закінчення Другої світової війни, коли Москва грубо зламала Ялтинський договір, в якому говорилося про заведення демократії в усіх країнах, що їх окупували були німці. Наступник Ф.Д. Рузвелта Гаррі Труман запропонував передати американський тодішній ще монопольний нуклеарний арсенал під міжнародну контролю — Москва відкинула цю пропозицію, бо вона вже заініціювала була процес викрадання тайни продукції атомової енерґії в Англії й Америці і прагнула мати власну нуклеарну зброю та „наздігнати і перегнати" Америку щодо її кількости і якости. У 1955 році Д.Д. Айзенгавер запропонував Москві плян „відкритого неба" — обмін інформаціями ЗСА СССР про їхні сферичні досліди та про спільне ведення їх. У 1961 році Москва так само відкинула пропозицію Джана Кеннеді перевести обосторонній перегляд всіх нуклеарних баз в обох державах та припинення дальшої продукції атомової енерґії для військових цілей. У 1963 році Москва погодилася припинити надалі штучні атомові вибухи на землі, у повітрі і під водою, але, погодившись на припинення експериментальних вибухів під землею більше, як 160 кілометрів, сказала „нєт" на вимогу — взаємно перевірювати, чи це договорення дотримується. За президента Картера Москва відкинула зменшити на третину існуюче число ракет з атомовими „головками" і число бомбардувальників на далеку віддаль, як теж відкинула пропозицію Картера зобов'язатися договором не бути „першим" у користуванні так званою конвенціональною зброєю. Замість цього, большевики встановили в Середущій Европі, в Східній Німеччині й Чехо-Словаччині, свої ракети типу СС-20 разом із 1,215 атомовими „головками". Це й стало причиною, що західні союзники Америки погодилися на встановлення на їхній території 572-ох американських ракет типу Першінґа, сильних і кращих щодо докладности поцілу від ракет совєтських. Коли ЗСА і їх союзники не злякалися совєтських протестів і погроз та встановили таки частину тих ракет в країнах Західньої Европи, Москва зірвала переговори про редукцію зброї, які велися у Відні і Женеві. Сам Реґен багатократно висловлював пропозицію не „обмежувати" чи „контролювати" обопільну зброю, як про це була мова у договорах відомих під назвою САЛТ 1 і САЛТ 2, а щоб зредукувати існуючий арсенал з міжнародною контролею — Москва за кожним разом відповідала „нєт".

І за кожним разом речником того „нєт" був Андрей Ґромико. Большевицькі міністри закордонних справ Чічерін і Літвінов давно минулися і забулися, але Ґромико зберігся і тепер є нібито фактичним найвпливовішим на Кремлі диктаторчиком, бо Черненко хворий і нічого не знає, що діється у світі.

Ввічливість Роналда Реґена і Державного департаменту супроти СССР пішла так далеко, що стримано проголошення довгого документу — як-то СССР раз-у-раз порушував усі підписані договори. Офіційний совєтський ТАСС — очевидно з відома і доручення Ґромика — зразу грубо відповів на примирливу промову Реґена, називаючи знову американців „імперіялістами". А проте видно, що поруч із грубими манерами Ґромика він таки знає і відчуває, що говорити з Америкою треба, бо Кремль так само не хоче війни, як ЗСА. Тому Ґромико двічі переводив довгі розмови з державним секретарем Джорджем Шулцом і був у минулу п'ятницю на близько чотиригодинній розмові з Роналдом Реґеном. Але це вимагає окремого коментаря.

Т. Т.

ЯПОНІЯ ШУКАЄ ЗБЛИЖЕННЯ З ПІВНІЧНОЮ КОРЕЄЮ

Під час недавніх відвідин північнокорейського президента Чун Ду Ґвану Японії, японський прем'єр-міністер Ясушіро Накасоне в своїй привітальній промові, зазначив, що вже найвищий час, щоб Японія заініціювала нову політику відносно Північної Кореї. Він теж закликав сусідні країни до спільних зусиль допомогти Північній Кореї вийти з ізоляції.

Від довшого часу Північна Корея шукає зв'язку з не-комуністичним світом, щоб посилити свою кволу економію. Такого посилення не може дати ані червоний Китай ні теж Совєтський Союз. Відомо, що політикою уряду СССР є забирати від сателітів усі економічні набутки, а не давати їм економічної допомоги, хіба що цього вимагають совєтські мілітарні і стратегічні пляни.

Цікаво пригадати про відвідини північнокорейського президента Кіма II Сунґа Совєтського Союзу минулого року. У привітальній промові Констáнтин Черненко гостро заатакував „японський мілітаризм", але у відповідь Кім виявив себе надзвичайно гнучким і взагалі поминув згадку про Японію та її мілітаризм.

Японський міністер закордонних справ Шінтару Абе на пресовій конференції 13-го вересня ц.р. заявив, що Японія плянує вдержувати певні зв'язки з Північною Кореєю, тим більше, що Північна Корея „не вважає Японію своїм ворогом".

Одначе ані Північна Корея ні теж Японія не мають на думці дипломатичного визнання Північної Кореї Японією. Одним із аргументів проти визнання Японією Північної Кореї є її опозиція проти американських атомових ракет у Японії та Південній Кореї.

Тут не треба забувати про ролю чевоного Китаю, який є „опікуном" Північної Кореї, як і про те, що північнокорейський уряд нічого не може самостійно зробити без одобрення Пекіну.

Червоний Китай є посередником між Північною Кореєю і Японією, подібно як Японія є посередником між Сеулем (Південна Корея) і Пекіном.

Не зважаючи на переговори між Японією і Північною Кореєю нічого конкретного не осягнено, тому, що є великі різниці у підходах та тактичній політиці між Японією і Північною Кореєю і Червоним Китаєм та Північною Кореєю.

Відомо, що від самого закінчення війни Японія вдержувала неофіційні зносини з Північною Кореєю. І тепер японські урядові чинники заявляють, що Японія мусить змінити свою політику відносно Північної Кореї, особливо, коли загальні обставини на корейському півострові покращають і наступить поліпшення відносин між Південною Кореєю і Совєтським Союзом і Червоним Китаєм.

Прем'єр-міністер Японії Ясугіро Накасане вірить, що встановлення приязних відносин між Японією і Північною Кореєю не тільки принесе мир і стабільність на корейському півострові, але також зміцнить зв'язки між Сеулем і Пекіном, та Сеулем і Москвою, що, на думку японських дипломатів, устабілізує загальну політичну ситуацію в обох частинах поділеної Кореї.

Я. Рудницький

CAVEANT CONSULES UKRAINENSES!

Коли ще в 1940 роках американці порівнювали Україну з „Норт-Дакотою", Тексасом", чи „Пенсильванією Росії", то в 1980 роках справа виглядає вже краще, хоч і не так рожево, якби хтось собі цього бажав. Вимовний приклад цього — нова книжка Єлисавети Понд, журналістки з Ню Джерзі, що жила понад 10 років у Москві й недавно опублікувала свою „Транссибірську подорож": Russia perceived: A Trans-Siberian Journey. (London 1981).

Україна для неї це вже окрема політично-адміністративна одиниця в складі СССР, має свої (совєтські) границі на двох картах у книжці й ніяк не підходить — на її думку — до порівняння зі стейтами Америки. Щодо цього це приємне „нове слово" в американській журналістиці й публічній опінії. Ось переклад одного місця з книжки Понд:

„Батьки — основники Совєтського Союзу плянували СССР як щось у роді З'єднаних Стейтів Америки — перетоплюючого казана ('мелтінґ пот'). Але в протилежності до ЗСА Совєтський Союз складався з окремих національних бльоків. Ірляндці можуть, якщо-дочого, ремствувати в Бостоні, а італійці в Ню Йорку, але в хаотичній Америці немає окремих стейтів із 20-мільйоновим ірляндсько-американським чи 10-мільйоновим італійсько-американським скупченням.

У СССР є такі національні республіки, що мають населення менш мобільне, як непосидющі американці. І Кремль не був у спромозі зрезиґнувати з того, що вважав за вигідне напочатку. У висліді... чи буде революта протиросійська в СССР?" — запитує авторка на 138-ій сторінці.

„Здається, що ні" — є її відповідь. Забагато економіки, кар'єризму й недавніх воєнних катаклізмів, щоб думати про розрив ізсередини. Правда, в СССР є „дисиденти" (700 у найкращому підліку), але вони в „психушках" і не мають впливу на хід подій", — пише Є. Понд.

Заперечення ідентифікації України з Норт Дакотою чи іншими стейтами Америки, хоч і нове в американській публіцистиці, то все таки воно бліде й марґінальне. Авторці невідомі етапи державного самовизначення України 1917-20; „не відає, не знає" про екзиль національного Уряду 1920-84, не чула ні про Карпатську Україну („Чехо-Словацьку Карпатію", стор. 125), ні про УПА, чи інші протимосковські збройні дії.

Усе ж на заперечені рівняння: „Україна — Норт Дакота" не кінчається. Вона дуже влучно арґументує протиідентифікацію американського „Весту" (Дикого Заходу) з розвитком Сибіру.

„Фронтіризм Ф. Дж. Тирнера був інакший у ЗСА, інакший на Сибірі. В Америці він служив за спосіб збагачення, за символ свободи, у Росії — за символ заслання, насилля, примусової праці. Таким залишився Сибір і в наші дні під червоною Москвою" (стор. 159).

Дуже цікава є її аналіза становища України в рамках СССР. На стор. 135-6 вона пише:

„Українці, зрозуміло, є в окремому положенні. Їхнє число 42 мільйони чинить із них другу національність СССР після 137 мільйонів росіян. Спільна слов'янська кров (так! Я.Р.) дає їм і 7 мільйонам білорусів вигоду слов'янського проводу в Совєтському Союзі.

„Історична роля Києва як колиски (так! Я.Р.) цивілізації надає Україні деякої моральної авторитетности... Тим то нічого дивного, що український націоналізм позначився в партії в 1960 і 1970 роках. Передусім інтелігенція республіки, головно зі Західньої України, що не зазнала Сталінської чистки з 1930 років, почала видвигати питання мови, історії, етнографії... В 1870 році Шелест видав книжку 'Україна — наша радянська країна' зі згадками про козаків і дореволюційні часи... Його 'вичистив' Брежнєв, а Щербицький — наступник- засудив націоналізм" (стор. 136).

Важливу ролю, на думку Понд, грають політично-економічні взаємини України з рештою СССР.

„Негодування щодо російської економічної політики виникають із двох протилежних екстрем: горішньої і долішньої. Такі республіки горішнього уряду як Україна чи Естонія нарікають, що їх випомповують для розвитку російського Сибіру. Інші республіки нижчого ряду в середущій Азії проти постійного некорисного становища...

Найдокладніші студії совєтської економії західнього покрою обраховують, що яких 10 відсотків національного приходу України йде на збагачення інших районів СССР. Вугілля і електрична енерґія експортуються до інших республік, хоч в Україні з ними коротко. Хемічні добрива, цукор, консервована пожива відпливають з України в більшій кількості, як цього українці бажали б.

„Попит за українськими грішми для сибірської індустріялізації гальмує модернізацію перестарілих українських фабрик, що їх не поправляли ще з часу післявоєнної відбудови. Нічого дивного, що українські лідери противилися прискоренню сибірського розвитку в 1960 і 1970 роках. І згідно з українським самвидатом, українські урядові чинники говорять відкрито, що їх граблять" (стор. 130).

Для авторки, зовсім правильно, Совєтський Союз — остання імперія сучасности:

„З усіх країн земної кулі СССР найбільш наражений на відосередні націоналістичні сили. Довго після того, як британці покинули Індію, Французи Альжир, португальці Анголю, Росія залишилася єдиною більшою імперією в світі. А до того підлеглі неслов'янські національності, що тепер становлять 28 відсотків населення зростають чисельно зі швидкістю, яка алярмує російських демографів" (стор. 123).

В книжці Є. Понд є ще багато інших цікавих і важливих стверджень. От, наприклад, про „дисидентський" рух у СССР і національні відосередні рухи вона пише коротко: „Політичні вияви націоналізму в СССР є значно рідші, як культурницькі" (стор. 135), вияви протирежимного спротиву головно в ділянці мови, культури й літератури, а там усяких „прав людини" в рамках і стандартах (паперових у своїй дійсності) конституційних забезпечень". Відрізняння політично-державницьких маніфестацій спротиву від культурницько-соціяльних, яке знаходимо в Понд, зокрема важливе для українських публіцистів у діяспорі, що вважають усякі фолкльорні й культурницько-наукові вияви за політику державницького типу.

Як сказано, — книжка Є. Понд позитивна з багатьох оглядів. Вона свідчить теж і про поступ у американському думанні про схід Европи, що має за собою, на жаль, неславне трактування „Росії" (СССР) як національного моноліту (Вилсон, Рузвелт, подекуди Картер).

Проте є в ній багато недоліків, а насамперед промовчання (1) державницького будівництва українського народу з років 1917-1920 та (2) українського національного Уряду в екзилі в 1920 як єдиного леґітимного й тяглого речника волі українського народу з часів його суверенности. Розуміється, це не тільки вина авторки.

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

До виставки картин Миколи Неділка

Одним із найбільш талановитих учнів Київської школи, початків двадцятих років, це безперечно, відомий в діяспорі мистець „інтенсивної палітри" — Микола Неділко.

Народився він 23-го листопада 1902 року, в Ющенівці сумської области, на лівобережній Україні в родині лікаря Семена й матері Софії з Мурашків.

Після закриття Української Державної Академії Мистецтв, створеної у грудні 1917 року, яку опісля, в 1922 році, перейменовано на Художній Інститут, там і вчився Микола Неділко в таких відомих майстрів, як Федір Кричевський, Михайло Бойчук та Лев Крамаренко.

Микола Неділко закоханий у природі, тож тематику своїх творів, їй присвячує. Він не копіює її, але на її основі перетоплює у своєму творчому горнилі індивідуальною інтерпретацією. Кожна його картина сповнена ліризму, і хоч експресивні мазки його пензля часто переплітаються контрастами, ніколи не втрачає загальної тонації та дбайливої архітектоніки твору. Полотна його повні сонячного світла і не тільки пейзажі, навіть квіти в жбанах, мальовані в кімнаті видаються насиченими соняшним промінням, що на глядача діє позитивно, оптимістично і створює погідний, відпружений настрій.

Найкраща його творчість представлена в недавно, дбайливо виданій монографії, яка повна багатобарвних репродукцій, кругло 60. Це не тільки салют покійному мистцеві, але багатий матеріял для історії українського мистецтва. Завдяки мистцеві Я. Вижницькому та іншим друзям Миколи Неділка, що з ентузіязмом взялися до великого діла, українська громада дістала до рук прекрасний дарунок, що влегшує познайомитися з творчістю визначного кольориста.

Майстерний текст і загальна редакція мистецтвознавця й мистця Богдана Певного, не тільки обмежується до аналізи творчости Миколи Неділка, але будує її на тлі українського творчого процесу, який відбувався на наших землях від початків XX століття. Він проходить через маси Української Державности, революційні події, часи Другої світової війни, досьогодні. Це багата допомога тим, які менше познайомлені з історією нашого сучасного образотворчого мистецтва, вона ж і дає можливість глибше сприймати і зрозуміти її.

Тридцятого вересня була відкрита виставка сл. п. Миколи Неділка в залі ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації при вул. Блюр ч. 2118-А захід о год. 2-ій по полудні.

Виставку відкрив мистець Богдан Певний, автор монографії Миколи Неділка. Любителі мистецтва матимуть нагоду познайомитися з творчістю відомого нашого мистця.

М. Левицький

Ол. Шпилька

Бабині коноплі

Ніщо так швидко не мандрує, як погана вістка. Не встигли стару Марту Миронюк на переслухання до місцевої поліції довезти, як по цілій громаді вістка розійшлася: посадили стару Миронючку за наркотики.

— Які наркотики?! — обурюється вона. — Звичайні каже, коноплі на городі росли! Не знала вона, що в Америці законом заборонено та що названі „маріхуаною", вживаються для куріння, чи підкурювання. Від того диму людям у головах вертиться і дива різні ввижаються. Не думала і не гадала стара Марта, що їй доведеться в американській в'язниці посидіти та різні наруги й митарства тюремні переходити. Коли б, каже, знаття — ніколи б до Америки не їхала.

Потерпіла вона за „дурні коноплі", що посадив на бабиному городі внук її Славко. — Доглядай оці квіточки! — прохав він свою бабцю.

— Та це ж коноплі! — втішилась вона і розповіла внукові, як колись сама коноплі вирощувала в Україні.

— Чи там курили коноплі? — допитувався Славко.

— Курили лише тютюн та махорку! — пояснювала вона внукові.

Подобалося Миронючці, що внук її городництвом раптом зацікавився. Не шкодувала води, ані часу, щоб кущики росли й повиростали. Подобалися коноплі Славкові та його друзям. Скубали вони листочки коноплянї і зникали на мотоциклях.

Одного дня, несподівано, з'явилася поліція, конопельки із корінням повитягала і поважну господиню — сестрицю в громаді нашій церковній — Марту Миронюк до в'язниці запроторили. Поспішали близька родина і добрі люди стару Миронючку рятувати, свідчили про її порядність і що вона ніколи наркотиками не торгувала. А що коноплі вирощувала, то це навіть під большевиками дозволялося, та ще з діда-прадіда практикувалося.

Відбувся недавно суд. З одного боку — лава присяжних, із другого — підсудна Марта.

— Хто посадив маріхуану на твоєму городі? — запитує суддя.

— Я посадила! — взяла вона вину на себе.

І засудили її на тюремну кару. Заплакала гірко стара Марта. Плакали й люди, які її знали. Лишень внук Славко із друзями голосно реготались.

— Така тут демократія! — нарікає Марта Миронюк.

— І хто, — запитує вона, — повірив би?..

Я б сам не повірив, якби на власні очі не бачив, як у баби Марти росли на городі наркотики.

А. Власенко-Бойцун

ПАНОРАМА УКРАЇНИ 1984

VIII

Опісля відвідали ми товариство Україна, де привітали нас сердечно три немолоді вже жінки і заспівали при акомпаньяменті бандури кілька тужливих пісень, що витиснули сльози зворушення на обличчях деяких наших туристок, а старший пан розказав нам про діяльність товариства „Україна" та пропонував нам замовити річну висилку „Вістей з України", (але ніхто з туристів не зголосився); подарували нам деяку літературну пропаганду та заохочували присилати студентів на курси української мови, на що зловились мої внуки, інформуючи, що вони саме їдуть студіювати українську мову в УВУ в Мюнхені. Була деяка хвиля мовчанки, а старший пан, зорієнтувавшись, запропонував моїм хлопцям і підручники і платівки для навчання української мови, але виявилось, що немає їх на складі, одначе, ми дістали книжки і платівки в день виїзду з Києва.

Увечері у гарному готелі відбулась вечеря з програмою і танцями, на яку товариство „Україна" запросило всіх туристів, що того дня були у Києві. До танців приґравали студенти, які також співали пісні та й запрошували до танків — туристок.

А наступного третього дня наша група поїхала до Канева.

КАНІВ

Канів — це одне з найважливіших міст Київської Русі, основане в II сторіччі; оборонний город у час нападів половців і княжий стіл Романа Мстиславича. Канів — для кожного українця, як Мекка для мусулман, святе місце, місце спочинку найкращого сина України — тому йдеться там із особливим зворушенням, що й було помітне в кожного з нашої групи, ніхто не говорив, але пильно вдивлявся, бо ми виходили на гірку, залишаючи автобус внизу. Могила Тараса Шевченка на Чернечій горі, що належить до Канівських піскових гір, покритих буковим лісом, тепер це Канівський біографічний заповідник, який займає 1300 гектарів, положений на правому високому березі Дніпра. Могила висока з двома плято, на яких підіймається вгору і домінує пам'ятник нашого пророка, дещо нижче Канівський літературно-історичний музей ім. Т. Г. Шевченка, в якому зібрані деякі рукописи поета, деякі видання „Кобзаря", досить добра колекція малюнків Шевченка та його портрети, фотокопії і бюсти, Музей радше — бідний, але старанно вдержаний. Отже ми вийшли і стали довкола могили. Наша провідниця заховувалась належно з пошаною. Багато не говорила, але таки сказала, що в 1925 році замінено дерев'яний хрест на високий-репрезентативний пам'ятник і Шевченкові видно „і Дніпро і кручі". Потім усі почали фотографування могили з усіх боків, а я в приготоване заздалегідь порожнє пуделечко з крему набрала грудочку землі, рідної землі, щоб покласти на могилу мого дружини. (Переступаючи аж два закони).

Наша група йшла вже до музею, а я побачила, що надходять діти. Пішла їм назустріч і прислуховувалась, якою мовою вони говорять. Щебетали всі по-російському. Я залишилась за групою і помаленьку слідкувала за ними. Вчителька зарядила, щоб усі, мовчки, поклонились Тарасові, а потім почала хвалити Шевченка (по-російському) який він славний поет, а ще славніший „боєц" за рівні права всіх людей, за найменшого брата. Та ще й сказала, що вони (діти) сповняють його заповіт і почала читати по-українському напис на підніжжю пам'ятника: „І мене в сім'ї великій, в сім'ї вольній і новій"... тут перейшла на російську мову і почала пояснювати, що це власне діти — це сім'я вольна і нова, і вони сповнюють заповіт і прийшли поклонитись йому, так як поет хотів і просив „не забудьте пом'янути не злим тихим словом", а зараз же після того якийсь баритон додав по-українському: „Свою Україну любіть, любіть її во время люте, за Неї Господа моліть!" Це був неначе голос самого Шевченка. І вчителька і я і діти глянули в ту сторону звідки почувся голос, але там нікого не було, можливо, що хтось лежав на землі за підніжжям пам'ятника. Вчителька зарядила розхід, а діти все ще стояли на місці, мов зачаровані. Вкінці почали парами розходитися.

Пішла я довкола верхнього плято, щоб подивитись, що там діється, але там уже людей не було, лише внизу, на сходах сиділи дві дівчинки, одна плакала, а друга витирала їй сльози. Я задержалась, не знаючи, що сказати і запитала їх, чи вони приїхали з екскурсією. „Ні" — відповіла ця, що не плакала. Тоді я вийняла цукерки, куплені в Києві, та почастувала їх. „А жувачки не маєте?" — запитала та, що плакала. „На жаль, ні" — сказала я, дивуючись, як вони влучно пізнали, що я туристка. „Я приїхала з Америки, щоб поклонитись могилі нашого українського Пророка!", Дівчата глянули на мене, а заплакана сказала: „Он совєтський поет", а друга додала: „Її мама руская". Але батько українець, правда?" — запитала я. „Його вже нема" — сказала заплакана і дівчатка встали і побігли сходами геть від мене, а мені було прикро, що починала розмову з ними. Я ще кілька хвилин ходила близько дітей і слухала як розмовляють. Усі — по-російському. І думала я, як нам у чужині прикро, коли наші діти говорять чужою мовою, а тут у серці України, українські діти розмовляють між собою тільки російською мовою. Як дуже мусить боліти серце їх батьків!

Вертаючи з Канева через Бориспіль, де знаходиться київський аеродром, ми в'їхали на шлях, що веде до Харкова та переїжджали через нове місто на Лівобережжі, яке виросло вже після Другої світової війни і за інформаціями провідниці нараховує тепер біля 70 тисяч мешканців, одне передмістя називається Дарниця, а друге, далі від шляху — Соцгород, живуть там переважно робітники.

Їдучи мостом побачили ми металеву споруду — величезного ґіґанта — на Печерській гірці, квадратова та неформна структура якого опоганила печерські гірки і заслонила вид на красоту давніх золотих копул.

(Продовження буде)

ПОЯВИВСЯ НОВИЙ ТВІР ІГОРЯ СОНЕВИЦЬКОГО

Заходом Української Музичної Фундації вийшла з друку

КАНТАТА „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ" на слова Володимира Сосюри.

Кантата для мішаного хору, сопрана і баритона в супроводі фортепіяна.

Визначні композитори і музикологи оцінили кантату дуже прихильно.

Обкладинку зготовив **БОГДАН ТИТЛА.**

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

Твір в сумі 10 дол. можна набути **в книгарні „СВОБОДИ"**

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Юрій Пундик

Збірка вибраних статтей

„У ПОЛУМ'Ї ДРУЖНЬОГО СЛОВА"

Появилася збірка матеріялів зібраних Дружиною Покійного **пані МАРІЇ ПУНДИК,** впорядкована **АНАТОЛЕМ ДОМАРАЦЬКИМ,** у Видавництві „Українського Слова" в Парижі, заходами **Світової Координаційної Ради ІСНО.**

Збірка покаже читачеві, наскільки міркування Юрія Пундика не втрачають своєї ваги і в сучасну пору, не зважаючи на відносно віддалений час між їх написанням і появою, та є постійно актуальні:

— в потребі безперебійного усучаснювання української політичної думки;
— на тему речевої аналізи нашого ближчого чи дальшого минулого;
— у допомозі тим, які борються в Україні;
— відносно взаємновідносин між трьома вітками українського націоналізму і пекучої потреби дати їм достойні рамки;
— у розгляді ідейних заложень української людини;
— на тему молоді, її суспільного ставання та обов'язків у своєму довкіллі і в українській громаді;
— у насвітлюванні людей і явищ.

448 стор. друку. — Ціна 20.00 дол.

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

Замовляти: SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє, що

в неділю, 14 жовтня 1984 р., о год. 3-ій по пол. в залі „Чорноморської Січі" в Нюарку, Н. Дж.

680 Сенфорд Авеню

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

до участи в яких є запрошені і зобов'язані всі члени Окружної Управи, всі відділові урядовці та делеґати на 30-ту Конвенцію наступних Відділів:

14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 172, 214, 219, 234, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останні місяці
3. Слово головного предсідника УНС — д-ра ІВАНА О. ФЛИСА
4. Обговорення осінньої кампанії і загальних союзових справ
5. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року
6. Внески, побажання, запити і закриття зборів

У зборах візьмуть участь:

д-р Іван О. Флис, головний предсідник УНС

д-р Нестор Олесницький, гол. контролер УНС

Андрій Кейбіда, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Юліян Баранюк, *голова*

Роман Лапичак, *секретар* **Володимир Боярський,** *касир*

Увага! *Увага!*

Пассейк, Патерсон, Ратерфорд, Магва і околиця!

В суботу, 13-го жовтня 1984 р., о год. 6-ій веч. в приміщенні Української Централі при 240 Говп Авеню, ПАССЕЙК, Н. Дж.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ Окружного Комітету Відділів УНС ПАССЕЙСЬКОЇ ОКРУГИ

до участи в яких є запрошені й зобов'язані всі члени Окружної Управи, як рівнож всі Відділові урядовці й делеґати 30-ої Конвенції слідуючих Відділів:

42, 64, 134, 182 і 394

НА ПОРЯДКУ ДНЯ:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців
3. Слово головного організатора УНС — СТЕПАНА ГАВРИША
4. Обговорення осінньої кампанії і загальних союзових справ.
5. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці ц. р.
6. Внески, побажання, запити і закриття зборів

У зборах візьме участь —

Степан Гавриш, головний організатор УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:

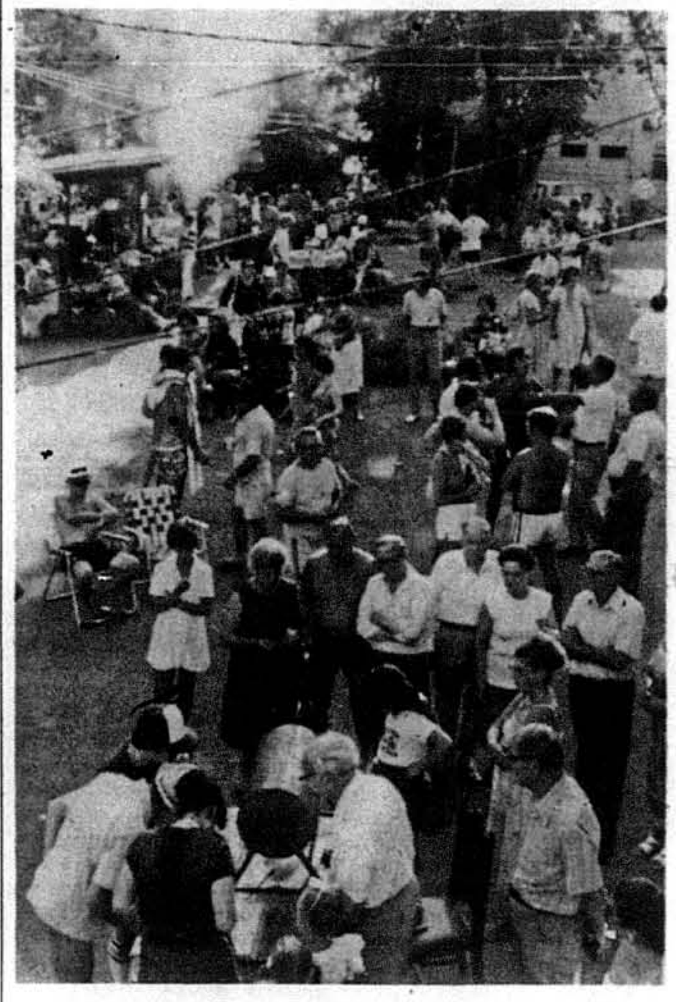
Петро Головачук *почесний голова* — **о. протоієрей Мирон Пахолок** *почесний голова*

Іван Хомко, *голова* — **Василь Марущак,** *секретар*

Іван Блиха, *касир* — **Н. Михайлишин,** *голова К. Комісії*

СКОРИСТАЙТЕ З ВАШОГО ОСНОВНОГО ПРАВА ГРОМАДЯНИНА ЗСА — ГОЛОСУЙТЕ! ЩЕ Є ЧАС ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ.

Кооперативне свято у Чикаго— „Веселий день"

„Веселий День" в Чикаго

Цьогорічний „Веселий день" в Чикаго відбувся 19-го серпня, в день празничного Спаса. У не одного, може виринути питання: звідки взявся цей день? Це загально-американська традиція, що один день в році (у жовтні) призначається кооперації. Українська чикаґська кооперація відсвятковує свій день у місяці серпні. У серпневу спеку аж проситься покинути задушливі мури і пірнути в природу, в тінь дерев, над воду. Всі ті ціхи, атрибути повного відпочинку має кооперативна Оселя в Равнд Лейку, на якій вже роками відбуваються „Веселі дні", і не тільки... Давніше Оселя гомоніла через ціле літо дитячими голосами, які мали тут літні садочки, кольонії, табори, а для українського Чикаго Равнд Лейк сповняв функцію вакаційного осередку. Тепер всяко буває з вакаціями, але на Оселі проводиться різні імпрези, організовані товариствами і організаціями.

Для чикаґських кооператорів „Веселий день" є своєрідним заманіфестуванням єдности „кооперативної родини". До цього свята дирекція Каси „Самопоміч" заздалегідь приготовлялася разом з іншими кооперативними одиницями: з харчовою кооперативою „Самодопомога", кооперативною Агенцією і з ЦУКА, Управа якої міститься у Чикаго. Всі резервували собі цей день, щоби з численними членами працювати на різних „постах"—в кухні і поза кухнею (при гамбурґерах, стейках, „гат-доґах"), при напитках і солодкому, при мороженому і пиві і всьому іншошому—працювали з запалом, охоче з усмішкою, щоб весь чистий дохід, як щороку, віддати на розвій Оселі. Щоб справити приємність членам і зробити більш атрактивним цей день, дирекція Каси призначає заздалегідь досить значну суму грошей на льотерійні виграші.

А як виглядає порядок дня? Від самого ранку прибували масово авта і від самого ранку директори, як звичай велить, при вході вітали всіх прибуваючих. Після Служби Божої і посвячення овочів отцем Корчинським всі подались до їдальні, до столів і столиків, щоб підкріпитись і охолодитись; погода чудово дописала, дописала також кухня і всі інші становища, які мали пряме відношення до піднебіння.

Після обіду д-р Іван Лисейко, який був відповідальний за програму, офіційно відкрив „Веселий день", представив президента Каси „Самопоміч" і віддав йому слово. Президент Роман Міцік сердечно привітав присутніх членів і гостей, великих і малих, а особливо голову Української Світової Кооперативної Ради Омеляна Плешкевича.

Цьогорічний кооперативний день був присвячений знаменному 70-річчю створення Українських Січових Стрільців і Українській Дитині; коротке слово з тієї нагоди сказав дир. Омелян Плешкевич. Говорив він про почин із серпня 1914 року, який став зародком українських військових формацій XX сторіччя. Усусуси крім бойових успіхів і посіяного запалу в серцях тисяч хлопців і дівчат, ввійшли в історію красною легендою, залишаючи великий слід в літературі і в піснях, -- закінчив промовець.

Потім була програма для малих дітей. Це були забави з медведиком „Коком", який в своєму знаменитому строю забавлявся і вичиняв різні штучки з дітьми.

Програмою для дорослих керував відомий вже в Чикаго жартун Зенко Марынець. Він своїми жартами перетикав програму, розсмішуючи публіку. З гарною програмою виступив танцювальний ансамбль „Веселки"—СУМА під кермою Євгена Літвінова. Найбільш оригінальним був танець пінґвінів, який захопив присутніх цікавими строями і вмілим танцювальним схопленням рухів птахів-пінґвінів.

Були ще розвагові точки для молоді і старших: біги і перегони в мішках, які супроводили спонтанні вибухи сміху. Дуже праємним було те, що дорослі давалися „пірвати" настроям веселости і включатись у забаву. Були комічні ситуації—плутанина в мішках, що викликало веселість у глядачів і свідчило про почуття гумору „пехового" учасника.

Під час дитячих забав не всі малята брали участь. Кілька десятків дітей-малят під бачним оком батьків зававлялись „незаплановано" в пісочку над озером, або прямо в воді—мали тут свій рай: будували хати, замки, дівчати „пекли" хліби і паї, час від часу кличучи близьких подивляти їхні діла. І що найприємніше було в цьому некоординованому дитячому „шов"—всі розмови, крики відбувались тільки українською мовою. Цей щебіт дитячий рідною мовою над озером напував чаром, теплом і надією! Коби тільки батькам стало сили бути послідовними, як діти підуть у школу.

Але вертаємось до загальної програми: о 6-ій год. вечора найбільш сенсаційний момент „Дня"—тягнення льосів! Все було дуже справ

(Закінчення на ст. 4)

Ювілейне відзначення 40-річчя ЗУАДК-у

Наближається час ювілейного відзначення 40-річчя існування та праці однієї із найбільш діяльних і заслужених українських установ у діяспорі. Ювілей установи, яка завсіди та всюди поспішила з кожночасною матеріяльною, моральною і правною допомогою найбільше потребуючим українцям, без різниці їхніх релігійний і політичних переконань й територіяльного походження.

За останніх 40 років, за винятком наших церков, мабуть не було в українській спільноті більш потрібної та відомої установи, як З'єднаний Українсько-Американський Допомоговий Комітет.

Тисячні маси наших братів і сестер у важких умовах таборового життя під постійною загрозою насильної репатріяції часто мали на устах слово „ЗУАДК". Вважали його за єдину дошку рятунку у майже безвихідному положенні на чужині. Він був першою ластівкою, яка сповіщала можливість порятунку, будила надію на допомогу від наших братів за океаном.

ЗУАДК зумів численними телеграмами й особистими інтервенціями в компетентних чинників припинити нелюдську репатріяцію втікачів, забезпечити їх правне становище під назвою „переміщених осіб" і врятувати воїнів Української Дивізії та УПА. Не зважаючи на те, що альянти насильно передали червоним катам цілу козацьку протибольшевицьку армію, Українська Дивізія завдяки невпинним і впертим заходам нашої установи, архиєпископа Івана Бучка, Папи Пія XII і президента Трумана була врятована.

На основі свого статусу повноправної допомогової інституції і через свої широкі зв'язки з американськими й міжнародними харитативними установами та урядовими чинниками ЗУАДК був тоді практично найвищим репрезентантом і захистником української спільноти, а зокрема втікачів у вільному світі. Тільки силою цих контактів і впливів він зумів довершити таке ґрандіозне переселення українських скитальських мас.

А коли жахливий землетрус в Юґославії зруйнував будинки та добробут наших людей, ЗУАДК поспішив їм з велетенською допомогою харчами, одягом та грішми на відбудову хат, а навіть шкіл.

Українці в Бразилії, Польщі та інших країнах добре знають, що таке ЗУАДК і скільки вони завдячують йому в своєму житті. А особливо добре знають про це багато втікачів зі сходу, бож наша установа зразу поспішала їм зі значною допомогою. Скільки немічних старців, недужих, сиріток у захоронках і студентів в університетах користали й далі користають з допомоги цієї установи?

Гаслом ЗУАДКу є „Брат Братові", а його рушійними принципами: Христова заповідь любови ближнього, зокрема української людини та палкий заклик нашого батька Тараса „Обніміте ж, брати мої найменшого брата!" Немає сумніву, що наша установа доти буде допомагати українцям у розсіянні та на рідних землях, поки України не стане вільною.

Завдяки великій ідейності та безприкладній жертвенності нашого громадянства, що на кожний поклик без вагання йшло назустріч портребуючим братам і сестрам, ЗУАДК за 40 років свого існування зумів блискуче вив'язатися зі своїх нелегких обов'язків.

Програма святкування

Ювілейні святкування ЗУАДКУ є одночасно і ювілейним відзначенням жертвенности нашої спільноти у ЗСА та героїчної посвяти піонерів цієї найбільшої української харитативної установи й переселенчих осередків Ню Йорку, Філядельфії, Бостону, Баффало, Чікаго, Дітройту й інших українських громад.

Ці святкування відбудуться в одному з найкращих українських традиційних місць зустрічі нашої громади, в шкільному приміщенні Сестер Василіянок у Філядельфії у Факс Чейсі, що в ньому виховувалися серед розкішної природи сотні нашої найкращої дівочої молоді. Це місце біля 70 років тому придбали своїм важким трудом і щедрими пожертвами старі еміґранти.

Там в ювілейному дні зійдуться наші брати і сестри, щоб у стіп Пречистої Діви Марії, Покровительки України, скласти гарячу подяку за рятунок, щоб поклонитися піонерам українського організованого життя, а зокрема основникам ЗУАДКу.

Ювілейне відзначення сорокової річниці почнеться в суботу, 27-го жовтня, о 9-ій год. ранку Богослужбами й панахидами в катедральних храмах католицької та православної церков у Філядельфії. В 3-ій год. по полудні цього ж дня у шкільному будинку Сестер Василіянок відбудеться святкова Конференція — панель з наступними доповідями: „Переселення українських біженців—найбільший осяг ЗУАДКу" — д-р Петро Стерчо; „Допомога українцям Юґославії, Бразилії та Польщі" — д-р Микола Ценко; „Допомога політично переслідуваним українцям" — Галина Козак-Левицька (Ліга проти Знеславлення Українців) і „Можливості харитативної діяльности і потреба координаційного центру" — д-р Іван Скальчук. Доповідачі зроблять дбайливі підсумки 40-річної праці ЗУАДК-у та прогнози діяльности на майбутнє. Модератором цього інформативного панелю буде д-р Олександер Білик, голова ЗУАДК-у.

О 6-ій год. вечора — Ювілейна зустріч — бенкет, що в ній візмуть участь представники наших центральних і місцевих установ, запрошені гості та ширше громадянство, а головну доповідь виголосить д-р Ярослав Падох, голова НТШ у ЗСА. Під час бенкету будуть відзначені почесними грамотами живі та спочилі піонери ЗУАДКу 40-их і 50-их років. У мистецькій програмі вечора виступлять віртуози: оперова співачка Марта Кокольська-Мусійчук, скрипаль Петро Прус і маестро Володимир Шашаровський, акомпаньюватимуть піяністи Роксоляна Гарасимович і Юрій Пападакісь.

Головою Святкового комітету, що його заініціювала Крайова Рада ЗУАДК-у, є д-р Іван Скальчук.

Найкращим признанням для ЗУАДКу за його добродійну працю буде масова участь українського громадянства на ювілейних святкуваннях 40-річчя цієї установи 27-го жовтня ц.р. у Філядельфії.

Нехай цей ювілей буде доказом глибокого зрозуміння нашою спільностою ваги завдань цієї найбільшої інституції українців у вільному світі.

О. Татомир

В четверту річницю відходу у Вічність мого Мужа

сл. п.

д-ра МИХАЙЛА СТЕФАНОВА

складаю 1,000.00 (тисячу) долярів на НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

МАРІЯ СТЕФАНІВ

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

З жалем повідомляємо наше Членство і Громаду, що несподівано, відійшов у Вічність на 75-му році життя

бл. п. д-р мед.

РОМАН ЛИСЯК

визначний член і добродій Українського Інституту Америки.

ПОХОРОН відбувся 10-го вересня 1984 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дирекція Українського Інституту Америки в Ню Йорку

ЗАУПОКІЙНУ СВЯТУ ЛІТУРГІЮ

за спокій душі нашого Дорогого Приятеля

бл. п. д-ра медицини РОМАНА ЛИСЯКА

відслужить Впреп. о. Монс. ПЕТРО ЛЕСЬКІВ

в середу, 7 листопада 1984 р., о год. 8-ій ранку в УКЦеркві Рожд. Преч. Діви Марії в Лос Анджелес, Каліфорнія

Просимо про молитви за Покійного.

Вельмишановній Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Д-р МИКОЛА і ОЛЬГА ПЛАКСІЙ

ЗАУПОКІЙНУ СВЯТУ ЛІТУРГІЮ

за спокій душі нашої Дорогої Приятельки

бл. п. НАТАЛІЇ БУЧИНСЬКОЇ з дому ГОЛОВІД

відслужить Впреп. о. Монс. ПЕТРО ЛЕСЬКІВ

в суботу, 24 листопада 1984 р., о год. 8-ій ранку в УКЦеркві Рожд. Преч. Діви Марії в Лос Анджелес, Каліфорнія

Просимо про молитви за Дорогу Покійну.

Вельмишановній Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Д-р МИКОЛА і ОЛЬГА ПЛАКСІЙ

ЗАУПОКІЙНУ СВЯТУ ЛІТУРГІЮ

за спокій душ наших Дорогих Приятелів

бл. п. Володимира і Богданни ТАРНАВСЬКИХ

відслужить Впреп. о. Монс. ПЕТРО ЛЕСЬКІВ

в п'ятницю, 2 листопада 1984 р., о год. 8-ій ранку в УКЦеркві Рожд. Преч. Діви Марії, в Лос Анджелес, Каліфорнія

Просимо про молитви за Покійних.

Вельмишановній Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Д-р МИКОЛА і ОЛЬГА ПЛАКСІЙ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що 30-го вересня 1984 р. відійшов від нас, несподівано, на 74-му році життя Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п. СЕМЕН ПОЛІЩУК

народжений в Бродах, Україна, бувший працівник Центросоюзу у Львові.

ПАНАХИДА — в середу, 3-го жовтня 1984 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Lilly and Zeiler, Eastern Avenue and Wolfe St., Baltimore, Md.

ПОХОРОН відбудеться в четвер, 4-го жовтня 1984 р., о год. 10-ій ранку з української католицької церкви св. Михаїла, 524 S. Wolfe St., Baltimore, Md., а опісля на місцевий парафіяльний цвинтар.

У глибокому смутку:
дружина — АННА
дочка — ДАРІЯ МЕЛЕХ з мужем ЯРОСЛАВОМ і дітьми
син — ОРЕСТ з дружиною МАРІЙКОЮ і дочкою
син — ІГОР з дружиною ЮЛІЄЮ і дітьми
ближча і дальша Родина в Україні, Польщі, Америці і Канаді

Родина просить замість квітів складати пожертви на фонд будови церкви св. Михаїла.

Кооперативне...

(Закінчення зі стор. 3)

Під час чикагського кооперативного свята

но зорганізоване: діти тягнули льоси, після відчитання числа побіч Богдан Ватраль відшукував прізвище, так, що відразу всі знали, хто є ті щасливі. Разом було 27 осіб, котрі виграли по 100 дол. 5 виграли по 300 дол. і один виграв —1,000 дол.

Весь час і при забавах, і при тягненні льосів були присутні директори, які поділяли спільну радість і задоволення. В кінцевому слові директор Роман Мицик подякував усім, що прибули (коло 1,500 осіб), „добровольцям", що зголосились допомагати, погратулював „щасливцям" виграної, доброзичливо бажав виграти в майбутньому всім. Найважливіше, щоб люди ставали відкритими до шляхетних кооперативних цілей, щоб нас було все більше і більше. До побачення! До наступного року!

Ірена Камінська

Наукова зустріч лікарів на Союзівці

Вакаційна оселя Українського Народного Союзу Союзівка в Кергонксоні вітала і цього року значне число членів Українського Лікарського Товариства Північної Америки, що прибули сюди на літній відпочинок. Особливо в тижні перед святом „День Праці" можна тут зустріти знайомих друзів, по яких, здавалося слід загинув по довгих роках Другої світової війни.

Цього року—це вже сьомі з черги курси викладів для колеґ —вакаційників на Союзівці. На ці курси цього року зголосилися слідуючі колеги: д-ри Олександер Якубович, Михайло Гук, Пилип Демус, Маріян Юзич, Володимир Ростенко, Орест Городиський, Володимир Ястрембський, Іван Кизик, Марія Дицьо, Олександер Гудзяк, Володимир Кокорудз, Юрій Куріца, Маріян Демус, Юрій Дицьо.

У викладах взяли участь: д-р О. Якубович—„Про лікування рака грудей у жінки", д-р М. Гук—„Про напруги у житті людини"; д-р В. Ростенко—„Переклад про ‚стрес' з російського тексту", д-р П. Демус —„Дефініція напруги та її значення в житті людини", д-р О. Городиський—„Про вплив напруги на патологію вінцевих бючок".

Д-р О. Якубович, випускник медичного факультету університету в Каса Блянці, Еспанія, підійшов до проблеми і терапії пістряка грудей у жінок із зовсім іншого аспекту. Він твердив, що пістряк грудей представляє собою зовсім іншу позицію в ряді пістряків інших органів. На його думку й думку інших учених дослідників, пістряк грудей не є льокальною недугою, а проблемою загального систематичного характеру. По усуненні пістряка радикальним способом, оперативно, статистика виказує високе число рецидивів або появи того самого тумору в інших органах як кости, мозок або печінка. Тому д-р Якубович є приклонником льокальної терапії в формі радіяції, без хірургії.

Цікава дискусія розвинулася про „стрес" або напругу, що представляє собою особливий психологічно-соматичний стан, який, як твердив д-р О. Городиський, неґативно впливає на захворювання вінцевих артерій.

Про проблематику „стресу" говорив д-р М. Гук, який має на цьому полі особливі здобутки. Д-р П. Демус твердив, що напруга є дуже поширена в житті людини. В багатьох випадках вона є життєвою конечністю. Коли природа вивінувала людину такою психічно-соматичною наснагою, значить, що цей стан є людині потрібний у критичних випадках.

Ціллю таких семінарів, зорганізованих на швидку руку, є дати присутнім цікаві матеріяли й заохотити їх до живої дискусії, що ми вповні осягнули.

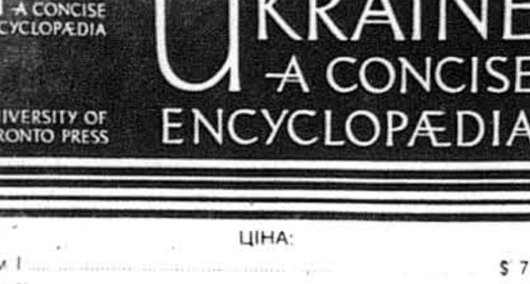
Ці курси мають ще аспект вони зближують наших членів до себе, а нових притягають. У цей спосіб витворюється близькість, товариськість і співжиття серед членів нашого Товариства. Ми осягнули теж і цю останню ціль.

Д-р Пилип Демус

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ —
НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ,
щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

Енциклопедія України
В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

ЦІНА:

Том I	$ 75.00
Том II	$ 85.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить	$140.00

включно з пересилкою

Замовлення і належність ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ (М. О.) слати

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Відбулася...

(Закінчення зі стор. 1)

великою пошаною. Життьовий шлях кожного з них є окремим розділом у книзі буття української діяспори.

Всі учасники вважали, що науковий рівень доповідей на з'їзді був дуже високий і ні в чому не уступав престижевим міжнародним медичним конференціям, що їх влаштовують університетські установи державних націй.

Для зорганізування Першого Наукового З'їзду СФУЛТ багато праці вклали: голова цієї установи д-р А. Хрептовський, голова УЛТПА, д-р Мирослав Коленський, господар з'їзду д-р В. М'ялковський і представниця бюра подорожей „Емануель" Марта Федорів.

З'їзд...

(Закінчення зі стор. 1)

до колишнього дому, до дому, де довелося прожити таки більшість часу своїх молодечих років".

Ці наші ровесники, уродженці східніх земель України, змушені були тоді жити з родичами в корінній Польщі, але до школи ходили із своїми ровесниками із західніх частин України. Вони почувалися „вдома" і те почуття залишилося до кінця життя.

Організаторам цієї зустрічі жителів Перемиської землі належиться велике признання і подяка. Василь Качмар, Евген Стахів, Дмитро Бобеляк, Роман Лапичак, Михайло Хитра, д-р Олег Волялнський (з цілою родиною), інж. Любомир Калинич, д-р Юрій Кишакевич і другі заслуговують вповні на „подяку".

В резолюціях, крім заклику до Папи Івана Павла II допомогли відновити українське католицьке єпископство в Перемишлі, є привіт для українців в Україні і Польщі, щоб мужньо зберігали свою національну окремішність та боролися за свої національні права. Є теж заклик до польського уряду, польського суспільства т Польської Католицької Церкви допомагати українцям в їх боротьбі за свою самобутність — національну, релігійну і культурну.

Caveant...

(Продовження зі стор. 2)

На жаль, ми свідки такої „змови мовчання" й серед української спільноти в діяспорі, що, наприклад, основні дати 22-их січнів 1918/19 зводить до фолкльорних „українських днів", чи „тижнів", промовчуючи, чи іґноруючи, українське державне представництво поза батьківщиною — ДЦУНР.

Чого ж дивуватися Єлисаветі Понд із Ню Джерзі, коли якийсь „маґістер", „доктор", чи „професор" — „редактор", виступаючи з промовами на січневих роковинах „вкорочують віку" Урядові УНР, обмежуються до подій з-перед 1920 років, іґноруючи сучасний стан? Гоголівський відомий вислів можна тут сміливо спарафразувати: „Кого ж ви промовчуєте й принижуєте? — Самих себе?

І справді, чого дивуватися західнім політикам, публіцистам і взагалі інтелектуальній еліті, коли вони не доцінюють, чи взагалі іґнорують всеукраїнські державницькі надбання з 1917-80 років, якщо свої роблять це ще успішніше з вузько-партійних, амбітницько-особистих, чи яких там інших причин?

Майже півсторіччя треба було, щоб вияснити консервативному Заходові, що Україна це не „Пенсильванія Росії"; скільки треба буде ще часу, щоб він, цей Захід, засвоїв собі правду про 1917-1920 роки в історії Східньої Европи та про продовжування традицій цих років леґітимним, всеукраїнським Урядом УНР у екзилі в 1920 і дальших роках?

Справді хай „Кавеант консулес"!

Дайте Вашій дитині нагоду пізнати й полюбити українську мову

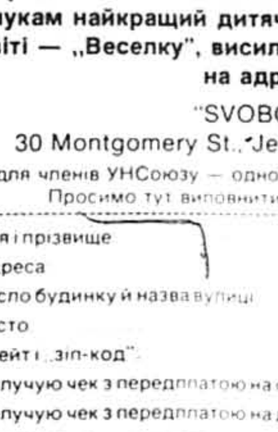
при допомозі цікавих і барвистих сторінок „ВЕСЕЛКИ"

Передплатіть вже сьогодні Вашим дітям або внукам найкращий дитячий журнал у вільному світі — „Веселку", висилаючи чек на 8 долярів на адресу:

"SVOBODA"
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

(для членів УНСоюзу — однорічна передплата є 5 дол.)
Просимо тут виповнити, відтяти і виспати

Ім'я і прізвище
Адреса
число будинку й назва вулиці
Місто
Стейт і „зіп-код"
Долучую чек з передплатою на один рік
Долучую чек з передплатою на два роки

Увага! Увага!
З НОВИХ ВИДАНЬ
ЗБІРКА ПОЕЗІЙ
Обкладинка роботи мистця
БОГДАНА ТИТЛИ
74 сторінки
Ціна $4.90 з пересилкою
Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку
ЗАМОВЛЯТИ:
SVOBODA
BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Спортові вісті

Редаґує Омелян Твардовський

УСО „ТРИЗУБ"—„ФІНІКС" 0 :0

Перші змагання копаного м'яча в останньому сезоні, що відбулися у неділю, 9-го вересня ц.р., на „Тризубівці", закінчилися внічию. Дружина „Тризуба", що три роки підряд була першуном ліґи втратили чотирьох змаґунів в цьому сезоні і це відбилося на поземі звітової гри, як і на висліді. Змагання були гарні, а їх перебіґ цікавий. До перерви швидка і добре підготована німецька дружина надавала тон у грі та часто підходила в підворіття „Тризуба", але енерґійна оборона господарів зуміла вдержати вислід 0 : 0.

В другій половині „Тризуб", в свою чергу, перебрав ініціятиву і створив ряд добрих до здобуття ґолів нагод, але їх не використав наш напад, який перестрілював ворота суперників. З кінцевого висліду 0:0, були, мабуть, задоволені обидві дружини. Резерва „Тризуба" в своєму минулорічному складі легко перемогла резерву „Фініксу" високим вислідом 5:1. Ґолі для „Тризуба" здобули: МекАлістер 2 Фицпатрік, Конбей і Яримович. Крім цих змагань на „Тризубівці", ще чотири дружини доросту „Тризуба" відбули свої ліґові зустрічі, що закінчилися такими вислідами:

„Тризуб" (новаки) — Ярдлі С. К. (новаки) 0 : 9
„Тризуб" (мол. учні) — Челтенгем (мол. учні) 4 : 1
„Тризуб" (ст. учні) — Лайтгавз (ст. учні) 1 : 4
„Тризуб" (мол. юнаки) — Фиштавн (мол. юнаки) 0 : 1

Найближчі три неділі змагання будуть відбуватися на „Тризубівці", тому провід ланки копаного м'яча сподіється численних глядачів. В повищих змаганнях було приблизно 700 глядачів, але це тому, що рівночасно відбувався осінній пікнік „Тризуба".

М. Субтельний

УСВТ „Ч. СІЧ" — „РОВЕРС" С. К. 3 : 3

Цими змаганнями, що відбулися у неділю, 16-го вересня ц. р., на виїзді в Метачин з місцевим клюбом „Роверс" „Ч. Січ" розпочала свій сезон в новій „Ґарден Стейт Лізі". Звітову зустріч „Січовики" провели в значно ослабленому складі, в якому через недуги бракувало: братів Юрія і Андрія Бакунів та Р. Павлюса, як також з різних причин Володимира Ткача і Павла Гунчака.

Відсутність такої кількости чолових змаґунів змусив провідника дружини поробити значні пересунення окремих змаґунів на незвичні для них позиції, що, очевидно, відбилося на рівні гри нашої дружини. Все ж таки в першій половині „Ч. Січ" мала ініціятиву в грі, завдяки якій в 35-ій хвилині Роман Букачевський здобув ведення 1:0. Не зважаючи на більші зусилля господарів, цей вислід залишився до кінця першої половини.

Після перерви „Січовики" почали енерґійно атакувати але завзяті господарі, перейнявши м'яч, провели швидку контратаку, завдяки якій заслужили на карний стріл. Вирівнявши вислід 1:1 в 48-ій хвилині, напад господарів справив нашій обороні і воротареві чергову несподіванку, здобувши ведення 2:1.

Після цього „посипалися" чергові три ґолі: в 55-ій хвилині Хмілевський вирівняв 2:2, але п'ять хвилин пізніше наша ослаблена оборона причинилася до третього ґоля, що його здобули „Роверс" в 62-ій хвилині. Кінцевий вислід зустрічі 3:3 встановив Ігор Чижович в 81-ій хвилині після того, як наш напад не використав дві добрі нагоди для здобуття ґолів.

Склад „Ч. Сіві" в цих змаганнях: М. Хамуляк, д-р В. Бакун, Д. Ромійо, М. Торій, Д. Зуліо, Д. Вебер, Р. Букачевський, М. Хмілевський, Д. Брієнза, Р. Сабо, Д. Бакун, І. Чижович. Провідник Володимир Бакун.

Календар змагань „Ч. Січі" в осінній рунді сезону:

7-го жовтня: „Ч. Січ"—Польський С. К. (Фарчерс Ґров)
14-го жовтня: „Ч.Січ"—Трентон „Кікерс" (Фарчерс Ґров)
21 жовтня: Гантердон С. К. — „Ч. Січ" в Гантердоні
28 жовтня „Ч. Січ"—Ровер Юнд. С. К. (Фарчерс Ґров)
4-го листопада: І.А.К. Кікерс—„Ч. Січ" (на виїзді)
11-го листопада: „Ч. Січ"—Мадярський С.К. (Ф. Ґров)

Провід ланки копаного м'яча УСВТ „Ч.Січ" запрошує зацікавлених серйозних українських юнаків до своїх дружин в таких вікових групах: 19 років і нижче до дружини, що розпічне свої виступи наприкінці жовтня в І-ій Юнацькій Дивізії Космополітальної Ліґи. Телефонувати вечорами до провідника Андрія Ґбура, (201) 373—5662; 16 років і нижче до дружини, що теж розпічне свої виступи в згаданому часі в ІІ-ій Дивізії. Телефонувати до одного з провідників: Б. Кравчука (201)—763—9081, або В. Наумeнко (201) 634—2316. 10 років і нижче до дружини, що вже почала свої виступи в 5-ій Дивізії згаданої ліґи. Телефенувати вечорами до провідника Е. Бренича (201) 375—8572.

Нехай не буде ні одного українського юнака в містах північного Ню Джерзі, щоб десь виступав і цим самим пропадав в чужинецькому довкіллі.

Українська організована громада має різні молодечі організації, в тому числі і спортову, і їх зобов'язана заповнити наша молодь. Немає потреб, ані причин, чому наше юнацтво мало б приспішувати денаціоналізаційний процес в чужих організаціях.

УСВТ „Чорноморська Січ", що в цьому Ювілейному році удостоїлося признань і гарних побажань, між іншими від президента Роналда Реґена і губернатора Ню Джерзі Томаса Кейна, закликає зацікавлених спортом—батьків включитися в організовані лави Т-ва і „Січової Фундації" та вписувати своїх дітей до діючих спортових ланок, у яких ці діти будуть виховуватися на здорових тілом й духом громадян. Наша сила в нас самих! Рятуймо нашу молодь поки ще не пізно!

(от)

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 14.

Ім'я	Сума
М.Д. Німців, Раквілл	90.00
Збірка у 40-ий день по смерті св. п. Франки Гуменюк — Голлівуд, Фла.	49.00
С. Чопівська, Засн	25.00
М. Стефанишин, Кергонксон	24,78
Л. Ґреґор, Сомерсет	20,00
Я. Кекіш, Рочестер	17.00
Д-р М. Новосад, Елджін	14.00
Д-р С. Росоха, Торонто	12.00
І. Чорнобай, Ричмонд Гілл	12.00
Д. Кузик, Трентон	11.23
Д-р О. Снилик, Вудленд Гіллс	10.56
О. Басараб, Чикаґо	10,55
С. Гординський, Верона	10.00
Д-р Л. Крохмалюк, Торонто	10.00
Р. Кушнірчук, Воррен	10.00
І. Сєрант, Ню Йорк	10.00
о. М. Харина, Філядельфія	10.00
В. Щока, Фінікс	10.00
Л. Подол, Албіон	8,56
С. Лонишин, Відд. 372	8.10
С. Тимків, Фляшінґ	8.00
„Просвіта", Вінніпеґ	7.00
С. Кочій, Відд. 472	6.12
З. Кохановський, Вестон	6.00
Д. Хухра, Кергонксон	6.00
М. К. Пакуляк, Міннеаполіс	5.70
В. Боднарський, Вест Істон	5.00
М. Галюк, Міссісаґва	5.00
О. Гнатик, Ірвінґтон	5.00
Е. Кругляк, Рочестер	5.00
О. Куса, Лейк Ворт	5.00
Е. Бойчук, Елмгирст	4.00
Ф. Вовк, Джерзі Сиҭі	4.00
В. Волошин, Вест Айсліп	4.00
Т. Гайдукевич, Мт. Морріс	4.00
П. Гарматій, Галандейл	4.00
В. Гнідей, Філядельфія	4.00
М. Гриник, Флемінґтон	4.00
В. Гуцкало, Стоні Крік	4.00
П. Дашко, Чикаґо	4.00
П. Дуда, Віндзор	4.00
В. Дучинський, Клівленд	4.00
В. Калинович, Нанет	4.00
Е. Каратницький, Філядельфія	4.00
М. Кіндрачук, Ґлен Спей	4.00
М. Кострицький, Філядельфія	4.00
І. Коцур, Лапір	4.00
Л. Криштальський, Вестон	4.00
А. Лопадчак, Вест Сенека	4.00
І. Марковський, Спеанк	4.00
Е. Мороз, Кренберри	4.00
Т. Онуфрак, Лонґ Айленд Сиҭі	4.00
А. Ортинська, Тонаванда	4.00
Т. Пилявка, Чикаґо	4.00
М. Похмурський, Ст. Пітерсбурґ	4.00
о. Д. Сенів, Австралія	4.00
А. Сидоряк, Бранзвик	4.00
В. Сімків, Філядельфія	4.00
І. Стрижаковський, Трентон	4.00
Ю. Тарасюк, Нюарк	4.00
М. Тарнавська, Моравія	4.00
Д-р Н. Теребус-Кмета, Йонкерс	4.00
М. Томків, Чикаґо	4.00
С. Феденко, Воррен	4.00
І. Харченко, Нюарк	4.00
Н. Юрчинська, Трентон	4.00
Ю. Ямнюк, Торонто	4.00
П. Боднаренко, Елізабет	3.64
К. Василькевич, Ґрінсбирґ	3.00
М. Левицька, Статен Айленд	3.00
С. Ямсюк, Ютика	3.00
К. Денисенко, Вашінґтон	2.60
Я. Гнатів, Тандер Бей	2.07
Д. Заневич, Канада	2.07
Ю. Будерацький і С. Ковальчук, Відд. 422	2.00
О. Винницький, Лясаль	2.00
Д. Вирста, Рочестир	2.00
В. Голуб, Миллвилл	2.00
Р. Дяків, Мавнтен Тап	2.00
Д. Лясевич, Бруклин	2.00
Е. Лятишевський, Дітройт	2.00
М. Маланюк, Чикаґо	2.00
Д. Мацик, Трентон	2.00
І. Назар, Ст. Люїс	2.00
Д-р А. Олесіюк, Лос Анджелес	2.00
Д. Пенцак, Виндмор	2.00
о. І. Поліщук, Чикаґо	2.00
Д. Пристай, Рочестер	2.00
о. І. Ткачук, Ню Йорк	2.00
Н. Ходновський, Ірвінґтон	2.00
І. Холєва, Гемтремк	2.00
Е. Шкурат, Монтреаль	2.00
М. Шумський, Торонто	2.00
В. Юзвяк, Орлендо	2.00

Вступайте в члени УНС

HELP WANTED
● MALE-FEMALE ●

Ми можемо дати дім для жінки або мужчини, які можуть **ДОПОМОГТИ І ЗАОПІКУВАТИСЯ** старшим українсько-американським подружжям. Вони не є хворі, але потребують допомоги. Немає тяжкої домашньої праці або прання. Власна кімната і TV, харчування і платня. Прошу тел.: (201) 963-6117 і залишити повідомлення.

■ REAL ESTATE ■

ХАТА на ПРОДАЖ
в Ґлен Спей, Н. Й. Перероблена, 12 кімнат, 2 лазнички, 4 ґаражі. Добре до мешкання і бизнесу. 5 хвилин до церкви і „Верховини".
(718) 278-2364 (NYC)

ГАРНА ПЛОЩА
під будову хати у Shirley Mastic, Long Island.
Тел.: (201) 373-5639
по 8-ій год. веч.

● РОЗШУКИ ●

ПОШУКУЮ
пані МЕЛАНІЮ ФИЛИПОВИЧ

яка в 1944 р. виїхала зі Львова до Франції. Хто знав би щось про неї, або вона сама, проситься писати на адресу:

HELENE ROSLYCKA
1219 Mountain Avenue
Winnipeg, Manitoba, R2X 1I3
Canada

● BUSINESS SERVICE ●

До українських читачів!
В українській дільниці Манґетену відкрився
CAR & LIMO SERVICE
Спеціяльна ціна їзди на летовища. LAG — $11.00, JFK — $17.00, NIA — $21.00. Говоримо по-українськи.
Тел.: (212) 598-4233

HELP WANTED

ПОТРІБНІ ШОФЕРИ
зі своїми авто-машинами до праці в busy car service.
Дзвонити: (212) 598-4676

Тел.: (201) 246-0549 (Office and residence) або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO.
Власник **Ю. БЕЗСОНІВ**

- Авторизовані репрезентанти, виконавці гранітних робіт пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні.
- Приймаємо замовлення й ставимо гранітні й мармурові пам'ятники, мавзолеї, статуї, рівнож у бронзі, огорожі й лави на всіх цвинтарях.

Office and Residence:
Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873
(напроти „Українського Села", у віддалі 3-ох хвилин від Церкви-Пам'ятника)

Mailing Address:
127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880

• FUNERAL DIRECTORS •

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnadz — J.J. McNerney
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.